

डुःखेनेह विगाह्यते प्रचकितैराज्ञां गृहं वार्द्धिवत् ॥ ४२० ॥

एवं पठन् दमनकोक्ताकारं दृष्ट्वा तं पिङ्गलकं स चकितः संवृतशरीरो
दूरतरं प्रणामकृतिं विनाप्युपविष्टः । पिङ्गलको ऽपि तथाविधं वि
लोक्य दमनकवाक्यं श्रद्धधानः कोपात् तस्योपरि पपात । अथ सञ्जी
वकस्तु पिङ्गलकखरनखरविकर्तितशरीरः पृष्ठशृङ्गाभ्यां तडुदरमुल्लिख्य ५
कथमपि तस्मादपेतः । पुनरपि शृङ्गाभ्यां तं हतुमिच्छन् युद्धायाव
स्थितः । अथ द्वावपि तौ पुष्पितपलाशप्रतिमौ परस्परबधकाङ्क्षिणौ
दृष्ट्वा करटकः सान्नेपं दमनकमुवाच । भो मूढमते यदनयोर्विरोधस्त्वया
कृतः । तन्न साधु विहितं । यतः सकलमपि वनमिदं व्याकुलीकृतं
भवता । तत् त्वं न नीतितत्त्वं वेत्सि । उक्तं च नीतिविद्भिः । १०

कार्याण्युत्तमदण्डसाहसफलान्यायाससाध्यानि ये ।

प्रीत्या संशमयन्ति नीतिकुशलाः साम्नैव ते मन्त्रिणः ।

निःसाराल्पफलानि ये त्वविधिना वाञ्छन्ति दण्डोद्यमैः ।

तेषां दुर्णयचेष्टितैर्नरपतेरारोप्यते श्रीस्तुलां ॥ ४२१ ॥

तद्यदि स्वाम्यभिधातो भविष्यति । तत् किं त्वदीयमन्त्रबुद्ध्या क्रियते । १५
अथ सञ्जीवको न बध्यते । तथाप्यभव्यं । यतः प्राणसन्देहात् तस्य
च बधः । तन्मूढ कथं त्वं मन्त्रिपदवीमभिलषसि । सामसिद्धिं न वेत्सि ।
तद्वथा मनोरथो ऽयं ते दण्डरुचेः । उक्तं च ।

सामादिदण्डपर्यन्तो नयः प्रोक्तः स्वयम्बुवा ।

तेषां दण्डस्तु पापीयांस्तस्माद्दण्डं विवर्जयेत् ॥ ४२२ ॥ २०

तथा च । साम्नैव यत्र सिद्धिर्न तत्र दण्डो बुधेन विनियोज्यः ।

पित्तं यदि शर्करया शाम्यति को ऽर्थः पटोलेन ॥ ४२३ ॥

तथा च । साम्नैवादौ प्रयोक्तव्यं कार्यं कार्यविचक्षणैः ।

सामसिद्धा हि विधयो न प्रयान्ति पराभवं ॥ ४२४ ॥

अन्यच्च । न चन्द्रेण न चौषध्या न सूर्येण न वह्निना । २५